

інфраструктуру, інвестували та створювали нові робочі місця у західних державах; неурядові організації та волонтерські рухи, які допомагали відбудовувати західні міста, готували їжу для місцевого населення та всебічно створювали місцеві волонтерські осередки, які допомагали західним державам на шляху до активізації європейської молоді та будівництва громадянського суспільства у повоєнний час. Загалом План Маршалла заклав основи для будівництва сучасної концепції міжнародної допомоги, в межах якої працюють міжнародні організації по всьому світу й сьогодні.

Джерела та література

1. Agnew J. *The Marshall Plan Today: Model and Metaphor*. Routledge, 2004. 304 p.
2. Annual Reports – United States Joint Economic Committee. *United States Joint Economic Committee*. URL: <https://www.jec.senate.gov/public/index.cfm/annual-reports?page=8>
3. USAID. Development Experience Clearinghouse (DEC) – Search Results. URL: <https://dec.usaid.gov/dec/search/SearchResults.aspx?q=KERvY3VtZW50cy5JbnN0aXRldGlvbI9vcI9VU0FJR F9CdXJlYXVfQXV0aG9yOigiMDA0MTc4IC0gVS5TLiBFY29ub21pYyBDb29wZXJhdGlviBBZG1pbmlzdHJhdGlviAoRUNBKSIpKSBPUiAoRG9jdW1lbnRzLkluc3RpdHV0aW9uX29yX1VTQ UIEX1Nwb25zb3I6KCIwMDQxNzggLSBVLIuIEVjb25vbWljIENvb3BlcmF0aW9uIEFkbWluaXN0cmF0aW9uChFQOEpllkp>
4. Wend H. B. *Recovery and restoration: U.S. foreign policy and the politics of reconstruction of West Germany's shipbuilding industry, 1945–1955*. Westport, Conn: Praeger, 2001. 255 p.
5. William F. Sanford Jr. *The Marshall Plan: Origins and Implementation*. URL: http://www.marshallfoundation.org/wp-content/uploads/2014/05/The_Marshall_Plan_Origins_and_Implementation_000.pdf

Тулінова Дарія

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ІНДО-ПАКИСТАНСЬКИЙ КОНФЛІКТ 1947 Р. – НАШ ЧАС

Ключові слова: Конфлікт, Індія, Пакистан, Кашмір.

Keywords: Conflict, India, Pakistan, Kashmir.

На початку ХХІ ст. загострився конфлікт між Індією та Пакистаном, які мають ядерну зброю і прагнуть посилити свою військову силу. Зараз США надають військову допомогу Пакистану, а Росія постачає зброю Індії. Проте Пакистан виявляє все більший інтерес до можливого військово-технічного співробітництва з Росією, яку США намагаються витіснити з ринку озброєнь Індії [3].

Щодо причин конфлікту та можливих шляхів його вирішення думки розходяться. Одні експерти вважають джерелом конфлікту взаємну недовіру та історичні розбіжності, а інші вважають джерелом конфлікту політичну боротьбу за владу та ресурси.

Постійні воєнні зіткнення, напруженість на кордоні та тероризм проблеми, які виникають через тривалий конфлікт між Індією та Пакистаном. У центрі конфлікту знаходиться Кашмір, регіон на північному заході Індії, що межує з Пакистаном. Обидві країни претендують на цю стратегічно важливу територію, і перша війна за неї спалахнула в 1947 р. Сусідські амбіції взаємовиключні й не-

припустимі за жодних обставин. Проте ці країни мають ядерну зброю та сильніших союзників. Причина цього конфлікту також криється в суперечності релігійних переконань [2].

Суперечки між Пакистаном та Індією в регіоні Кашміру не припинялися після 1947 р. і призвели до другої індійсько-пакистанської війни (серпень–вересень 1965 р.), яка закінчилася під тиском ООН і не дала жодній зі сторін реальних вигод. Одним із результатів війни стало тісне співробітництво Індії з СРСР, а з іншого боку – співпраця Пакистану з Китаєм, у якого загострювалися серйозні конфлікти з Індією через спірну територію в Тибеті [5].

Протягом шести років гімалайський регіон Кашмір був гарячою точкою між Індією та Пакистаном. Сьогодні це один із найбільш милітаризованих регіонів світу. Населення Кашміру з давньою історією поділяється приблизно на 10 мільйонів осіб у Кашмірі, що знаходиться під управлінням Індії, та приблизно 4,5 мільйони осіб у Кашмірі, що знаходиться під управлінням Пакистану. Ще 1,8 мільйона людей проживає в автономному регіоні Гілгіт-Балтистан, яким Пакистан у 1970 р. поступився від північного Кашміру і крихітних князівських штатів Хунза та Нагар [4].

Індо-Пакистанський конфлікт не обмежується лише Кашміром, а поширюється також на Сіачен і Качч. Ці розбіжності виникають через релігійну та етнічну напруженість між індуйстським і мусульманським населенням, особливо поширену у прикордонних регіонах.

Багато експертів вважають, що конфлікт може бути вирішений лише мирним шляхом через діалог і компроміс між двома сторонами.

Незважаючи на тривалий конфлікт, Індія та Пакистан є основними торговельними партнерами і мають міцні економічні зв'язки. Мирне вирішення конфлікту в інтересах обох країн.

Насправді Кашмірський конфлікт є одним із найтриваліших у світі. Багато політичних лідерів, які прийшли до влади, пообіцяли вирішити цю проблему. Серед них, наприклад, Барак Обама. Але проблема так і не вирішувалась.

Сучасний стародавній Кашмір поділений між двома країнами і не єдиний у власних політичних пріоритетах. Як пише дослідник Чітралеха Зутші, частина, яка зараз знаходиться під контролем Пакистану, прагне стати повноцінною провінцією Пакистану, щоб отримати більшу політичну автономію над внутрішньою політикою. Решта регіону знаходиться під контролем Індії з різними політичними устремліннями: населення Джамму та Ладакха хоче залишитися частиною Індії, тоді як переважно мусульманська долина Кашмір хоче незалежності.

Саме це останнє бажання викликало численні рухи за незалежність і протести в регіоні. Кашмір також є високомілітаризованою територією. Там зосереджені не тільки індійські війська, а й, наприклад, Пакистан також таємно підтримує діяльність терористичних угруповань, як-от «Джейш-е-Мухаммад». Саме це угруповання було відповідальним за теракти, які призвели до загострення поточної ситуації в регіоні [1].

Щоб досягти вирішення конфлікту, необхідно здійснювати постійний діалог між сторонами, дотримуватися міжнародного права та вживати заходів для зменшення напруги в регіоні. До того ж міжнародна спільнота може сприяти ви-

рішення конфлікту, надаючи дипломатичну підтримку та міжнародну допомогу для забезпечення стабільності й миру в регіоні.

Індо-пакистанський конфлікт має значний вплив на політику, економіку й соціальні справи не тільки в Індії та Пакистані, але й у всьому регіоні Південної Азії. Тому вирішення цього конфлікту є важливою міжнародною проблемою, яка потребує серйозної уваги та зусиль для забезпечення стабільності та миру в регіоні.

Джерела та література

1. Індія vs Пакистан: історія конфлікту. *Український тиждень*. URL: <https://tyzhden.ua/india-vs-pakistan-istoriia-konfliktu/>
2. Індо-пакистанська війна: історія конфлікту та найвідоміші бої. *24 Канал*. URL: https://24tv.ua/indo_pakistanska_viyuna_istoriya_konfliktu_ta_nayvidomishi_boyi_n1150886
3. Учасники проєктів Вікімедіа. Індо-пакистанський конфлікт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Індо-пакистанський_конфлікт
4. Kashmir profile. *BBC News*. URL: <https://www.bbc.com/news/world-south-asia-11693674>
5. Щупак І. Я. Індія і Пакистан у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. *Всесвітня історія (рівень стандарту)*: підручник для 11 класу / І. Я. Щупак. Київ: УОВЦ «Оріон». 2019. URL: <https://uahistory.co/pidruchniki/sshyapak-2019-world-history-11-class-standard-level/22.php>

Богущька Оксана

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ВІДПОВІДЬ НЕСКОРЕНОГО НАРОДУ: НОРИЛЬСЬКЕ ПОВСТАННЯ 1953 Р.

Ключові слова: повстання, Норильськ, в'язні, табір, українці.

Keywords: uprising, Norilsk, prisoners, camp, Ukrainians.

Завершення війни в Європі не закінчило поєнів'рян українців. Не скінчилося знищення українців іншим тоталітарним режимом – комуністичним. На жаль, не зник ГУЛАГ, який напaки, після 1945 р. набирав ще більших обертів, і через нього загалом пройшло понад 20 млн людей, і більше половини з них були українцями. Радянський Союз завжди стежив передовсім за українською інтелігенцією, адже вони для НКВС були невідгідними, небезпечними. Місцем розправи над українцями були табори, де катували, знищували натхненно-ідейних людей. Для СРСР концтабори – усталена норма. Саме одним із цих місць став Норильськ, у якому відбулося відоме повстання. Ретельне вивчення джерельної бази, передовсім спогадів очевидців, сприятиме кращому розумінню становища ув'язнених, форм і методів боротьби зі сталінським режимом, і врешті допоможе пролити світло на роль українців у боротьбі за знищення «імперії ГУЛАГу».

Норильське повстання тривало від 26 травня до 4 серпня 1953 р. Це був спротив в'язнів проти системи, вони намагалися захистити свої права, честь і гідність [3]. Передумовами до повстання стало прибуття в ГОРЛАГ (Гірський табір) ув'язнених із Казахстану, достатня кількість була й українців. Приводом була раптова смерть Йосипа Сталіна. Годі в'язні сподівалися на пом'якшення умов, а то й визволення з таборів. Та амністія торкнулася тільки тих, хто був засуджений до 5-ти років. Звісно, що інших заручників це тільки підбурювало.